

Odślonięcie tablicy upamiętniającej Chaima Eissa – członka Grupy Ładosia

22 listopada o godz. 11:00 w budynku Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. prof. Eugeniusza Waniewa przy ul. Rynek 5 w Ustrzykach Dolnych odbyła się uroczystość odślonięcia tablicy upamiętniającej Chaima Eissa – członka Grupy Ładosia. Muzeum Getta Warszawskiego reprezentował dyrektor Albert Stankowski.

Prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Karol Nawrocki i wicedyrektor Instytutu Pileckiego Anna Gutkowska odślonią tablicę upamiętniającą Chaima Yisroela Eissa, członka Grupy Ładosia, zajmującej się w czasie II wojny światowej organizacją i produkcją nielegalnych paszportów krajów latynoamerykańskich. Przekazywane Żydom dokumenty istotnie zwiększały szansę na przeżycie na terenach okupowanych przez Rzeszę Niemiecką. Uchwałą Sejmu rok 2021 został ogłoszony Rokiem Grupy Ładosia.

Uroczystość organizowana przez Instytut Pamięci Narodowej, Instytut Pileckiego i Gminę Ustrzyki Dolne rozpocznie się 22 listopada 2021 r. o godzinie 11.00 w budynku Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. prof. Eugeniusza Waniewa przy ul. Rynek 5 w Ustrzykach Dolnych. Wydarzenie będzie transmitowane na kanale IPNtv.

Tablica pamiątkowa sfinansowana ze środków Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN została zamontowana we wnętrzu Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Ustrzykach Dolnych, która została wybudowana na fundamentach synagogi. Synagoga zbudowana w pierwszej połowie XIX wieku została doszczętnie zdewastowana przez Niemców w czasie II wojny światowej. Po zakończeniu wojny budynek synagogi służył jako magazyn zbożowy. Po gruntownej przebudowie, zmianie układu wnętrza oraz wyglądu zewnętrznego obecnie mieści Miejską Bibliotekę Publiczną.

Chaim Yisroel Eiss (1876–1943) urodził się w Ustrzykach w ortodoksyjnej rodzinie żydowskiej. Miał dziesięcioro rodzeństwa, z których żadne nie dożyło wieku dorosłego. Imię Chaim, oznaczające „życie” ma charakter symboliczny – zostało Eissowi nadane jako jedynemu dziecku, które przeżyło. Do Szwajcarii przybył w 1900 roku, by rozpocząć studia. W czasie I wojny światowej pomagał uchodźcom. Aktywnie działał w społeczności żydowskiej – był jednym z założycieli i liderów międzynarodowej organizacji politycznej Agudat Israel. Zdobyte kontakty wykorzystywał w czasie II wojny światowej, by ratować Żydów skazanych przez Niemców na zagładę. Nawiązawszy współpracę z dyplomatami z polskiego poselstwa w Bernie stworzył sieć przemytu paszportów do gett znajdujących się na terenie okupowanej Polski. Współfinansował działania Grupy Ładosia, zdobywał listy z nazwiskami Żydów, dla których przygotowywane były dokumenty oraz zdjęcia niezbędne do wystawienia paszportów.

Instytut Pamięci Narodowej i Instytut Pileckiego łączą wysiłki w badaniach naukowych i popularyzacji wiedzy na temat działalności Grupy Ładosia. W 2018 roku Instytut Pamięci Narodowej wyprodukował film dokumentalny „Paszporty Paragwaju” w reżyserii Roberta Kaczmarka, poświęcony działalności grupy pośła Aleksandra Ładosia na rzecz ratowania Żydów. Kontynuacją „Paszportów Paragwaju” jest film dokumentalny „Polmission. Tajemnice paszportów”, którego koproducentem jest IPN. Przedstawia wątek jednej z największych i najbardziej zagadkowych akcji ratowania Żydów podczas II wojny światowej. Obraz w reżyserii Jacka Papisa opowiada o dalszych losach Ocalonych dzięki działalności polskiej dyplomacji i polskiego wywiadu, we współpracy z międzynarodowymi organizacjami. W marcu 2021 r. w Będzinie została odsłonięta tablica upamiętniająca Grupę Ładosia (Grupę Berneńską), sfinansowana przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach.

Instytut Pileckiego we współpracy z Jakubem Kumochem i Jędrzejem Uszyńskim opublikował w 2019 roku „Listę Ładosia” – naukowe opracowanie imiennej listy ponad 3000 osób narodowości żydowskiej, którym Grupa Ładosia wystawiła „paszporty życia”. Pierwsze wydanie „Listy Ładosia” pomogło nawiązać kontakt z rodzinami posiadającymi nieodnotowane dotąd paszporty oraz dotrzeć do kolejnych źródeł, co umożliwiło zaktualizowanie danych w angielskim wydaniu książki, które ukazało się w 2020 roku pod patronatem Światowego Kongresu Żydów (World Jewish Congress).

Przedstawiciele obu Instytutów zaangażowani są w działalność Międzynarodowego Komitetu Grupy Ładosia, skupiającego rodziny członków Grupy Ładosia, przedstawicielei Ocalonych dzięki „paszportom życia” oraz badaczy z wielu krajów. [za: [Instytut Pamięci Narodowej](#)]

Data

2021-11-22

publikacji:

Data

2021-11-23 04:08

wydruku:

Źródło:

<http://1943.pl/artukul/odsloniecie-tablicy-upamietniajacej-chaima-eissa-czlonka-grupy-ladosia/>